

Účel a dôsledky krstu vo Svätom Duchu

Čo Písmo učí o krstoch

ale vy nie ste v tele, ale v duchu, akže Duch Boží prebýva vo vás.

Ale ak niekto nemá Ducha Kristovho, ten nie je jeho.

Rímskym 8:9

... lebo láska Božia je vyliala v našich srdciach skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný.

Rímskym 5:5

A nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste zapečatení ku dňu vykúpenia.

Efezským 4:30

Tromi vyššie uvedenými veršami sme chceli ilustrovať tri aspekty spasenia, ktoré sú prepojené na krst vo Svätom Duchu, na ktoré sa chceme v tomto článku zamerať. Sú to: a) zmena identity človeka, ktorý uveril, b) vnútorná premena veriaceho a c) úloha Svätého Ducha vo vytrvaní a zachovaní svätých.

Úvod

V predchádzajúcom článku (Krst Svätým Duchom) je písané o vlastnom akte krstu vo Svätom Duchu. Jednou jeho stránkou je, že krst vo Svätom Duchu nie je konečným cieľom, ale počiatkom nového života, života v Kristu (2. Korinským 5:17). Preto v súvislosti s touto udalosťou je dôležité aj hľadanie odpovede na otázku: Aký je účel tohto krstu a aké má dôsledky? Otázku môžeme položiť aj takto: Aké výsledky v živote veriaceho chce Boh dosiahnuť krstom vo Svätom Duchu?

Služba Svätého Ducha v živote veriaceho je rozmanitá. Jeho pôsobenie je veľmi osobné a zasahuje vnútro veriaceho. Pán Ježiš, keď hovoril svojim učeníkom o Svätom Duchu, hovoril o ňom ako o Tešiteľovi, Radcovi, o tom, kto ich uvedie do každej pravdy. Ako o Učiteľovi, ktorý ich všetko naučí a pripomenie im všetko, čo im on (Ježiš) hovoril (Ján 14). Pritom Svätý Duch nedáva nové doktrinálne zjavenie, ale objasňuje a pripomína už zjavené a zapísané slovo, a tak uvádza do každej pravdy.

Pôsobenie Svätého Ducha sa týka ako vnútornej, tak aj vonkajšej stránky života veriaceho. Krstom vo Svätom Duchu dochádza k zmenám v jeho živote. V článku poukážeme na hlavné výsledky pôsobenia Svätého Ducha vo veriacom. Keď píšeme, že ide o hlavné výsledky, chceme tým povedať, že článok určite neobsiahne celé pôsobenie Svätého Ducha.

Zmena identity človeka, ktorý uveril, ako dôsledok krstu vo Svätom Duchu

Jedným z najdôležitejších aspektov spásy je zmena postavenia človeka pred Bohom. S tým súvisí zmena jeho identity. Ukážeme si, že táto zmena identity sa odvíja od daru Svätého

Ducha, od krstu vo Svätom Duchu, ako je to rozobrané v predchádzajúcich článkoch. Prijatie daru Ducha (na strane človeka), čiže udelenie Ducha (zo strany Boha), tvorí zásadnú zmenu v identite človeka. Človek bez Ducha Božieho (Ducha Kristovho, Svätého Ducha) Bohu nepatrí, nie je Boží. A naopak, človek, ktorý má Ducha, patrí Bohu, je Boží: „Ale ak niekto nemá Ducha Kristovho, ten nie je jeho“ (Rímskym 8:9). Neexistuje na svete človek, ktorý by nepatril do jednej z týchto dvoch skupín. Ľudia môžu mať len jednu z týchto dvoch identít – buď Bohu patria, alebo Bohu nepatria. To závisí od toho, či majú, alebo nemajú Kristovho Ducha. Písmo túto skutočnosť opisuje viacerými spôsobmi, pričom každý z nich zdôrazňuje určitý aspekt tejto ľudskej identity a postavenia človeka pred Bohom.

Boží nepriateľ verzus Božie dieťa

Bez viery v evanjelium a bez Ducha darovaného na to, aby v človeku trvalo prebýval, je každý človek Božím nepriateľom (Rímskym 5:10; Kolosenským 1:21). Taký človek je priateľom sveta, je zo sveta, a prirodzene je nepriateľom Božím (Jakub 4:4). Každý, kto uveril evanjeliu Ježiša Krista, sa stal Božím dieťaťom: „Ale všetkým, ktorí ho prijali, dal právo a moc stať sa deťmi Božími, tým, ktorí veria v jeho meno“ (Ján 1:12). Vďaka tomu, že sme uverili evanjeliu, dostali sme Božieho Ducha, ktorý v nás trvale prebýva (Galatským 3:2 a 3:5). Je to práve v nás prebývajúci Svätý Duch, ktorý určuje našu identitu Božích detí: „Lebo všetci, ktorí sú vedení Duchom Božím, tí sú synmi Božími“ (Rímskym 8:14).

Cudzí a d'alekí verzus blízki a domáci Boží

Bez prebývajúceho Ducha je každý človek na svete bez Boha a je pre neho cudzincom: „že ste v tom čase boli bez Krista, odcudzení občianstvu Izraelovmu a cudzí zmluvám zaslúbenia, nemajúci nádeje a bez Boha na svete“ (Efezským 2:12). Každý taký človek je „ďaleký“, vzdialený od Boha, nezažíva Božiu prítomnosť, je bez Boha na svete, odkázaný sám na seba a vláčený svojimi vlastnými žiadosťami sem a tam. Je cudzincom vo vzťahu k Božiemu kráľovstvu, nemá v ňom ani podiel, ani občianstvo. Po udelení Ducha je všetko inak. Cudzinec sa stáva domácim v Božej domácnosti, v Božej rodine, v Božom kráľovstve. Ďaleký sa stáva blízkym: „Tak teda už nie ste cudzincami a bezprávnymi pohostínmi, ale ste spoluobčania svätých a domáci Boží“ (Efezským 2:19), „Ale teraz v Kristu Ježišu vy, ktorí ste boli kedysi ďalekí, stali ste sa blízkymi v krvi Kristovej“ (2:13). Všetko je to vďaka tomu, že sme dostali a máme Ducha, v ktorom prichádzame k Otcovi (Efezským 2:18). Vďaka prebývajúcemu Duchu sme „spoluobčania svätých“ a „domáci Boží“. Stať sa spoluobčanom svätých, súčasťou Božej domácnosti, znamená stať sa súčasťou Božieho ľudu. To je možné len skrze vieru v evanjelium a skrze udelenie Svätého Ducha Bohom, čím sa človek stane účastným Novej zmluvy. Pod Novou zmluvou dostáva odpustenie hriechov a Boží zákon zapísaný na srdce (Židom 8:10-12), vďaka čomu sa stáva súčasťou Božieho ľudu („a budem im Bohom, a oni mi budú ľuďom“), pričom túto prácu v ľudskom srdci koná udelený mu Svätý Duch.

Nemanželské dieťa verzus dedič

Bez prebývajúceho Ducha je každý človek pred Bohom cudzoložňateľom, a nie synom (Židom 12:8). Naopak, vďaka prebývajúcemu Duchu je každý veriaci Božím dieťaťom a aj dedičom (Rímskym 8:17; Galatským 3:29, Galatským 4:7). Je pozoruhodné a úžasné, ako Písmo pracuje s pojmom dedičstva. My, čo sme uverili, sme sa stali Božím dedičstvom (Efezským 1:11), pretože už nezvratiteľne patríme Bohu, a zároveň sme sa my stali dedičmi večného života, máme dedičstvo odložené v nebesiach (Títovi 3:7; Efezským 1:14; Jakub 2:5; 1. Petrov 1:4). To všetko je skrze Ducha, ktorý prebýva v nás, ktorým sme zapečatení a ktorého sme dostali ako závdavok (Efezským 1:14).

Človek v tele verzus človek v Duchu

Bez Ducha prebývajúceho v ňom je každý človek „človekom v tele“. Každý, kto patrí Bohu (Rímskym 8:9), je „človekom v Duchu“. Existujú len tieto dve identity človeka, žiadna tretia neexistuje. Identita človeka určuje charakter jeho života. Človek „v tele“ chodí „podľa tela“, človek „v Duchu“ chodí „podľa Ducha“. Voľne povedané: človeka, ktorý nepatrí Bohu, charakterizuje telesný, hriešny a bezbožný život, ktorý prirodzene vyplýva z jeho identity. Človeka, v ktorom natrvalo prebýva Boží Duch, charakterizuje zbožný, spravodlivý, duchovný život, ktorý vyplýva z jeho identity. Toto je poslanstvo a učenie ôsmej kapitoly listu Rímskym. Rozdiel medzi týmito dvomi identitami, ako aj rozdiel medzi životmi, ktoré sa od tejto identity odvíjajú, spočíva len v tom, či v človeku prebýva, alebo neprebýva Boží Duch.

Mŕtvy verzus živý

Avšak ten najpodstatnejší a najvýraznejší rozdiel v identite je nasledovný. Bez viery v evanjelium a bez prebývajúceho Ducha je každý človek „mŕtvy“. Doslova a do písmena. Napriek tomu, že fyzicky (biologicky) žije, je mŕtvy. Je mŕtvy duchovne, mŕtvy pre Boha. Príčinou je hriech a vina padlého človeka: „Aj vás, ktorí ste boli mŕtvi vo svojich previneniach a vo svojich hriechoch“ (Efezským 2:1), „I vás, ktorí ste boli mŕtvi v hriechoch a v neobrezanosti svojho tela...“ (Kolosenským 2:13). Preto každý takýto človek potrebuje vzkriesenie do života, nové narodenie (znovuzrodenie). Bez nového narodenia človek nemôže vojsť do večného života, nemôže vojsť do Božieho kráľovstva. Ako sa to môže stať? Len prácou Svätého Ducha, ktorý človeka splodí: „nie zo skutkov spravodlivosti, ktoré by sme asi my boli činili, ale podľa svojho milosrdenstva nás spasil kúpeľom opätovného splodenia a obnovením Svätého Ducha“ (Títovi

3:5). Do stavu života nás splodil Boh (Ján 1:13; 1. Petrov 1:3), ako prostriedok použil svoje slovo, slovo evanjelia (Jakub 1:18; 1. Petrov 1:23) a činiteľom tohto splodenia bol Svätý Duch (Títovi 3:5). Bez tejto práce Božieho Ducha niet znovuzrodenia. Nové narodenie je narodenie z Ducha (Ján 3:7-8). Nové narodenie potrebujeme na to, aby sme sa mohli stať „novým človekom“ (Efezským 2:15, 4:24; Kolosenským 3:10), „novým stvorením“ (2. Korintským 5:17; Galatským 6:15).

Zmena života ako dôsledok krstu vo Svätom Duchu

Ako sme už vyššie spomenuli, z identity človeka vyplýva spôsob jeho života: „Lebo tí, ktorí sú podľa tela, myslia na veci tela, a tí, ktorí sú podľa Ducha, na veci Ducha“ (Rímskym 8:5). Tí, ktorí sú „podľa tela“, sú tí, ktorí „sú v tele“, a tí, ktorí sú „podľa Ducha“, sú tí, ktorí „sú v Duchu“ (8:9). Dôsledok je nezvratný: „Lebo myseľ tela je smrť, ale myseľ Ducha je život a pokoj“ (8:6). Táto identita je potvrdená aj vo verši 14: „Lebo všetci, ktorí sú vedení Duchom Božím, tí sú synmi Božími“. Existuje jedno-jednoznačný vzťah medzi našou identitou a charakterom nášho života. Kto je v Kristovi (8:1), ten má Kristovho Ducha (8:9), ten nechodí podľa tela, ale chodí podľa Ducha (8:1). Naopak to nejde. Nie je možné žiť život, ktorý Božie slovo definuje ako „chodenie podľa Ducha“, ak človek nemá Ducha Kristovho. Tiež nie je možné, aby bol človek v Kristovi, mal Kristovho Ducha, ale jeho život by sa nedal charakterizovať ako chodenie podľa Ducha. Učil to aj sám Pán Ježiš: „Tak teda každý dobrý strom rodí dobré ovocie, a zlý strom rodí zlé ovocie. Dobrý strom nemôže rodiť zlé ovocie, ani zlý strom rodiť dobré ovocie“ (Matúš 7:17-18). A učil aj to, že zmena identity človeka musí zaručene priniesť aj zmenu spôsobu jeho života: „Ale urobte strom dobrým, a urobíte i jeho ovocie dobrým; alebo urobte strom zlým, a urobíte i jeho ovocie zlým. Lebo strom sa pozná po ovocí“ (Matúš 12:33).

Podľa charakteru života (po ovocí) sa spozná identita človeka (strom). Svätý Duch, ktorý prebýva vo veriacom, spôsobuje zmenu identity človeka (na dobrý strom) a aj jeho vnútornú premenu (nesenie dobrého ovocia) – premenu srdca, kedy sa „telo neobrezanosti“ mení na „obriezku Kristovu“, „starý človek“ na „nového človeka“ a túto premenu vidieť podľa ovocia. Božie dieťa (dieťa svetla) prináša ovocie Ducha (Efezským 5:9; Galatským 5:22-25). Starý

človek žije podľa tela a prináša ovocie skutkov tela (Galatským 5:19-21). Božie dieťa nežije podľa tela, ale Duchom mŕtvi skutky tela (Rímskym 8:13). Keby v novom človeku neprebýval trvalo Svätý Duch, nemal by ako alebo čím/kým umŕtvovať skutky tela, nemohol by preto ani mať novú identitu.

Veľmi dôležitou súčasťou našej vnútornej premeny, ktorá je dôsledkom krstu vo Svätom Duchu, je láska Božia vyliata v našich srdciach: „a taká nádej nezahanbuje, lebo láska Božia je vyliata v našich srdciach skrze Svätého Ducha, ktorý nám je daný“ (Rímskym 5:5). Je to opäť len a len vďaka Božiemu Duchu prebývajúcemu v nás. Vďaka nemu a Božej láske vyliatej v nás sme formovaní na Boží charakter. Dokážeme milovať Boha. Dokážeme milovať bratov a sestry, dokážeme milovať blížneho.

Pre túto lásku, ako upozorňujú biblickí učitelia, je v novozmluvných textoch použité slovo agapé, ktoré je použité výhradne k označeniu lásky, ktorá je Božia svojím pôvodom a povahou. Označuje dokonalú lásku, ktorá je medzi Božími osobami – Otcom, Synom a Svätým Duchom. Je to láska, ktorá spôsobila, že Otec dal svojho Syna a že Boží Syn, Ježiš Kristus, dal svoj život, aby bol človek vykúpený z moci hriechu a jeho dôsledkov.

O agapé píše aj apoštol Ján vo veršoch 1. Jánov 4:7-10. Žiaden človek nemôže zakúšať lásku agapé, pokiaľ nie je narodený z Boha. Apoštol Ján píše o tom, že prejavovanie tejto lásky tkvie v znovunarodení. Podobne píše aj apoštol Peter (1. Petrov 1:22-23). Prejavy agapé sú prejavom trvalej prítomnosti Svätého Ducha v príslušnom človeku, teda dôsledkom jeho krstu vo Svätom Duchu.

Dôležitou prácou Svätého Ducha je jeho formovanie Cirkvi – spoločenstva znovuzrodených ľudí. Hovorí o tom Písmo v 1. Korintským v 12. kapitole. Vo veršoch 7-11 sú vymenované dary Svätého Ducha. Táto pasáž končí slovami: „a to všetko pôsobí jeden a ten istý Duch rozdeľujúc osobitne jednému každému tak, ako chce.“ Dary dáva Svätý Duch jednotlivým veriacim, ale všetky dary, toto prejavovanie sa Ducha, slúžia na spoločný úžitok: „Ale jednému každému sa dáva prejavovanie Ducha na spoločný úžitok.“ (verš 7). V ďalších veršoch tejto kapitoly je Cirkev pripodobnená k ľudskému telu, ktoré je jeden celok, a pritom je tvorené mnohými údmi. Tak aj veriaci dohromady vytvárajú jeden celok, telo Kristovo – Cirkev, a každý veriaci je jeden úd tohto tela (1. Korintským 12:27-28).

V Cirkvi Svätý Duch voči údom tela Kristovho pôsobí ako Duch svätosti: vychováva Božie deti (Ján 14:26), ukazuje im Ježišovu slávu (Ján 16:14), vodí ich po cestách spravodlivosti (Rímskym 8:14; Galatským 5:25), posväcuje ich (1. Petrov 1:2), utešuje (Ján 14:26), prihovára sa za svätých (1. Jánov 2:1), vedie k pokániu, vyučuje ich Ježišovým slovám (Ján 14:16).

Úloha Ducha vo vytrvaní svätých

Božie slovo jasne dáva poznať, že na to, aby sme boli spasení a vošli do večného života, musíme vo viere v evanjelium vytrvať (zotrvať) až „do konca“ (do našej fyzickej smrti alebo do druhého príchodu Pána, pokiaľ by prišiel ešte za nášho života): „ale kto zotrvá až do konca, ten bude spasený“ (Matúš 10:22, Matúš 24:13, Marek 13:13). Pre úplnosť spomenieme, že tieto texty v evanjeliách a tiež aj verš Židom 3:14 sa netýkajú len izraelského národa, ale sa týkajú veriacich učeníkov, teda veriacich zo Židov i pohanov. Niet pochýb, že Božie slovo prináša túto myšlienku aj veriacim z pohanov: „A oznamujem vám, bratia, evanjelium, ktoré som vám

zvestoval, ktoré ste aj prijali, v ktorom aj stojíte, skrze ktoré i spasení bývate, ak držíte v pamäti, akým slovom a v akom zmysle som vám ho zvestoval, iba ak by ste boli nadarmo uverili“ (1. Korinským 15:1-2). Vystáva otázka, ako zvládnuť to, čo sa od nás požaduje – ako vytrvať až do konca. Dobrou správou je, že prostriedkom a činiteľom pre naše vytrvanie je Svätý Duch, ktorý nám bol daný ako závdavok nášho vykúpenia a trvalo v nás prebýva: „A nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste zapečatení ku dňu vykúpenia“ (Efezským 4:30). Je to práve toto zapečatenie Svätým Duchom ku dňu vykúpenia (vykúpenia tela, pozri Rímskym kap. 8), ktoré predstavuje garanciu nášho vytrvania. To, čo Boh od nás vyžaduje ako podmienku pre završenie nášho spasenia (naše vytrvanie do konca), do čoho je zapojená aj naša vôľa (vôľa nového človeka), to Boh sám zvrchovane zabezpečuje tým, že zachováva svätých (Ján 17. kap.) zapečatením a závdavkom Ducha.

Záver

Účel a aj všetky dôsledky krstu vo Svätom Duchu tu vymenované, ale aj tie nevymenované, sú rovnako dôležité, ale Božia láska vyliata prostredníctvom Svätého Ducha v srdci veriaceho je v každodennom živote veriaceho asi najpresvedčivejším prejavom tohto krstu.

A my sme poznali a uverili lásku, ktorú má Boh v nás.

Boh je láska, a ten, kto zostáva v láske, zostáva v Bohu, a Boh v ňom.

1. Jánov 4:16

A teraz zostáva viera, nádej a láska, to troje, ale najväčšia z nich je láska.

1. Korinským 13:13

Nové prikázanie vám dávam - aby ste sa milovali navzájom;

tak ako som vás miloval, aby ste sa aj vy tak milovali navzájom.

Po tom poznajú všetci, že ste moji učeníci, keď budete mať lásku medzi sebou.

Ján 13:34-35